

ΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ... ΠΑΥΛΑ

«Όποιος αγαπάει την πατρίδα του, την κρίνει αυστηρά»

Γράφει ο Γιώργος Μεσσάρης | georgemessaris@gmail.com

Αύγουστος 1953: Ώρες οδύνης

Ηταν μαγικές μέρες του Αυγούστου. Καταγάλανος ουρανός, ήρεμη και σαγηνευτική θάλασσα, γαλήνια φύση... Τα Επτάνησα – όπως και η υπόλοιπη Ελλάδα – προσπαθούσαν να συνέλθουν από τις τραγικές συνέπειες τού πολέμου και τού εμφύλιου σπαραγμού.

Αύγουστος του 1953. Δύσκολες μέρες. Ο αγώνας για την επιβίωση συνεχής και αδυσώπητος με τη μετανάστευση να ερημώνει τα Ιόνια Νησιά.

Ήταν ένας Αυγούστος που επιφύλασσε για τα όμορφα Επτάνησα ακόμα τραγικότερες μέρες. Ο Εγκέλαδος, ο αρχηγός των Γιγάντων, είχε αρχίσει πάλι να ξυπνάει! Όταν κάποτε θα κουραζόταν να ταρακουνάει τα Νησιά του Ιονίου θα άφηνε πίσω του εκατοντάδες νεκρούς και ολοκληρωτική καταστροφή στην Κεφαλονιά, τη Ζάκυνθο και την Ιθάκη.

Κυριακή 9 Αυγούστου του 1953. 9 και 41 πρώτα λεπτά το πρωί και οι εκκλισιές γεμάτες. Ξαφνικά ακούστηκε μια βοή και στη συνέχεια η γη ταρακουνήθηκε.

Οι Κεφαλονίτες, οι Ζακυνθνοί, οι Ιθακίσιοι αλλά και οι Λευκαδίτες, συνπθισμένοι στα καμώματα του Εγκέλαδου, δεν έδωσαν και μεγάλη σημασία. Δεν μπορούσαν καν να διανοηθούν το τί τους επιφύλασσαν οι ημέρες που θα ακολουθούσαν.

Ο πρώτος σεισμός της 9ης Αυγούστου προκάλεσε ελάχιστες ζημιές. Οι σεισμοί, όμως, της Τρίτης, 11 Αυγούστου, και της Τετάρτης, 12 Αυγούστου, σκόρπισαν το θάνατο και την καταστροφή σε βαθμό πρωτόγνωρο.

Ο σεισμός της Τρίτης, 11 Αυγούστου 1953, σημειώθηκε στις 5:30 το πρωί και προκάλεσε πολλές ζημιές σε αρκετές περιοχές των νησιών και μερικούς θανάτους.

Ο σεισμός αυτός σκόρπισε, όπως ήταν φυσικό, πανικό στους κατοίκους των νησιών που εγκατέλειψαν τις εστίες τους και ζήτησαν καταφύγιο σε υψώματα και ανοιχτούς χώρους.

Η γη είχε αρχίσει να τρέμει συνέχεια και ήταν στιγμές που δεν μπορούσες να σταθείς όρθιος!

Όλοι άρχισαν να αισθάνονται ότι κάτι ακόμα χειρότερο θα συνέβαινε. Οι αδιάκοπες δονήσεις και οι συνεχείς υπόκωφες βόες που έκαναν τους σκύλους να αλυκτούν, τα πουλιά να μην κάθονται σε κλαδί και τις γάτες να κλαψουρίζουν αλλόκοτα, προμήνυαν τα χειρότερα.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΕΙΣΜΟΣ

Επμέρωνε Τετάρτη, 12 Αυγούστου του 1953.

Η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων των νησιών είχε διανυκτερεύσει στην ύπαιθρο.

Όλοι ήταν κυριευμένοι από την αγωνία.

Είχα βρεθεί, παιδί ακόμα προσχολικής ηλικίας, με την οικογένειά μου στο λόφο του Αγίου Αθανασίου πάνω στον οποίο είναι κτισμένο ένα μεγάλο μέρος του Αργοστολίου.

Η ώρα πλησίαζε 11:25. Ο ήλιος έκαιγε και από την κορυφή του λόφου αγνάντευε ένα έρημο Αργοστόλι και τον γαλήνιο κόλπο του.

Ξαφνικά άρχισε να ακούγεται μια βοή που όλο και δυναμώνα. Η βοή συνοδεύτηκε από το ταρακούνημα της

γης που γινόταν συνεχώς εντονότερο. Ο μεγάλος σεισμός των 7,2 της κλίμακας Ρίχτερ κράτησε 45 δευτερόλεπτα που ήταν αρκετά για να σκορπίσουν το θάνατο και την καταστροφή.

Ένα πυκνό σύννεφο σκόνης κάλυψε τα πάντα και όταν μετά από ώρες διαλύθηκε, το θέαμα ήταν φρικιαστικό! Τίποτα δεν είχε μείνει όρθιο. Μετά το τρομακτικό κτύπημα του Εγκέλαδου, το μόνο που μπορούσες να ακούσεις ήταν κραυγές απόγνωσης των τραυματιών που παρέμεναν αβοήθητοι κάτω από τα ερείπια.

Σαν να μην έφτανε ο όλεθρος που σκόρπισε ο σεισμός ξέσπασαν πυρκαγιές! Μεγαλύτερη ήταν αυτή που έπληξε την πόλη της Ζακύνθου.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ

Πρώτοι προς βοήθεια έσπευσαν οι Ισραηλινοί με δύο πολεμικά που έπλεαν ανοικτά της Κεφαλονιάς κατευθυνόμενα από την Ιταλία στο Ισραήλ. Είχαν ανταποκριθεί στα μηνύματα των τηλεγραφητών: «ΣΟΣ, βυθιζόμαστε. ΣΟΣ, βυθιζόμαστε...».

Μια ιατρική ομάδα των Ισραηλινών άρχισε να δίνει τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες πάνω σε καναβάτσα που είχαν ρίξει στην προκυμαία. Εκεί είχαν δημιουργήσει ένα υποτυπώδες χειρουργείο στο οποίο γινόταν οι ακρωτηριασμοί για να σωθούν από την αιμορραγία οι τραυματίες.

Ακουλούθησε η άφιξη σκαφών του βου Αμερικανικού Στόλου και του Βρετανικού Στόλου της Μεσογείου.

Σκάφη του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού και ελικόπτερα της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας άρχισαν να μεταφέρουν εφόδια για να απολύτουν τον πόνο των κατοίκων των σεισμόπληκτων Ιονίων Νήσων.

ΤΡΑΓΙΚΕΣ ΩΡΕΣ

Οι κάτοικοι των νησιών ζούσαν τραγικές ώρες. Θρηνούσαν το χαμό εκατοντάδων αγαπημένων προσώπων και παράλληλα έδιναν αγώνα για τη δική τους επιβίωση.

Ο αργός ρυθμός των έργων αποκατάστασης των ζημιών και η οικονομική δυσπραγία ανάγκασε χιλιάδες κατοίκους της Κεφαλονιάς, της Ιθάκης και της Ζακύνθου να εγκαταλείψουν τα αγαπημένα τους νησιά αναζητώντας μια καλύτερη ζωή στην Αυστραλία, στην Αμερική και σε άλλους ξένους τόπους.

Ο συνολικός αριθμός των νεκρών ξεπερνούσε τους 750, οι τραυματίες ήταν χιλιάδες και η καταστροφή ολοσχερής.

Τελικός απολογισμός μόνο στην Κεφαλονιά: 386 νεκροί, 730 τραυματίες, 49.800 άστεγοι, 11.182 σπίτια καταστράφηκαν ολοσχερώς και 2.480 έπαθαν ζημιές. Για να αντιληφθεί κανείς το μέγεθος της οργής του Εγκέλαδου αρκεί να αναφερθεί ότι αποτέλεσμα του μεγάλου σεισμού, ήταν να ανυψωθεί κατά 60 εκατοστά το νότιο κυρίως τμήμα της Κεφαλονιάς!

ΣΗΜΕΡΑ

Σήμερα στα πανέμορφα Νησιά του Ιονίου έχουν απο-

μείνει ελάχιστα σημάδια των τραγικών εκείνων ημερών του Αυγούστου του 1953.

Η οικονομική κρίση ταλανίζει τα τελευταία χρόνια τα νησιά, όπως και την υπόλοιπη Ελλάδα, αλλά οι νησιώτες, που έχουν ξαφνιαστεί τον Εγκέλαδο με το θάρρος και την επιμονή τους, δεν λυγίζουν. Επιμένουν και με όπλο τη δημιουργικότητά τους και την αισιοδοξία τους λαξεύουν νέους δρόμους προόδου...

Τα σπίτια στα νησιά έχουν τώρα τον υψηλότερο συντελεστή αντισεισμικότητας στην Ελλάδα για την ασφάλεια των κατοίκων που έχουν συνηθίσει πια τα καμώματα του Εγκέλαδου και με το μοναδικό τους χιούμορ τον χλευάζουν. «Όσο θέλει αυτός ας μάς κουνάει. Να μάς τρομάξει πια δεν μπορεί. Το πολύ-πολύ να μας ζαλίσει» μούχε πει κάποτε, έναν άλλο πλιόλοστο Αύγουστο, ένας γέρος απολαμβάνοντας τον «ελληνικό» του καφέ, κάτω από το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου στην Κεφαλονιά.

Γιώργος Μεσσάρης

- Το σημερινό σημείωμα είναι διασκευή του κειμένου ντοκιμαντέρ μου που μεταδόθηκε από τη Ραδιοφωνία SBS, τον Αύγουστο του 2007.

ΣΤΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

1 και 2. Εικόνες του Αργοστολίου μετά το σεισμό της 12ης Αυγούστου 1953.

3. Από εφημερίδα της εποχής.

4. Το ξενοδοχείο του παππού μου (πατέρα της μητέρας μου) πίσω από τη Νομαρχία στο Αργοστόλι αρκετά χρόνια πριν τους σεισμούς που το αφάνισαν.

• Οποιοδήποτε σχόλιό σας μπορείτε να το στείλετε στο ΜΜΕ που φιλοξενεί το δημοσίευμα ή στην ηλεκτρονική μου διεύθυνση georgemessaris@gmail.com και εγώ θα το μεταβιβάσω.

• Τελευταία παραγωγή ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ του Γιώργου Μεσσάρη: ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗ – ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ. Για να αποκτήσετε το DVD επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας <http://www.omegadocumentaries.com> ή επικοινωνήστε με τον ίδιο.

